

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma 1.8.2024 alkaen, taksojen korotus 1.8.2025 alkaen

Koulutuslautakunta 19.12.2023 § 96

Tiivistelmä: Paimion kaupungin koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma on edellisen kerran päivitetty vuonna 2016. Lautakunta käsittelee toimintasuunnitelmaluonnoksen ja lähettää sen lausuntokierrokselle. Luonnos asetetaan myös julkisesti nähtäväksi ja siihen voi lausua mielipiteensä 11.1.2024 mennessä. Lautakunta jatkaa asian käsittelyä seuraavassa kokouksessa. Uusi toimintasuunnitelma on tarkoitus astua voimaan 1.8.2024 alkaen.

Valmistelija/lisätietoja antaa:

palvelusihteeri Enni Ala-Myöntäjä, p. 02 474 5101
sivistysjohtaja Jyrki Lumiainen, p. 02 474 5311

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta tarjoaa mahdollisuuden virikkeelliseen ja turvalliseen toimintaan ennen koulupäivää ja sen jälkeen. Ap-ip-toiminnan järjestäminen on kunnille vapaaehtoista eikä toiminnan järjestämiseen ole velvollisuutta.

Kunta voi järjestää aamu- ja iltapäivätoimintaa itse, yhdessä muiden kuntien kanssa tai hankkimalla palvelut esimerkiksi järjestöiltä tai yhteisöiltä. Paimiossa järjestetään iltapäivätoimintaa itse kaupungin omana toimintana kaikissa neljässä peruskoulussa. Aamupäivätoimintaa järjestää MLL Paimion paikallisyhdistys perhetalo Hattarassa. Kaikkiin näihin toimintoihin eri toimipaikoissa voivat hakea kaikkien peruskoulujen 1. ja 2. vuosiluokan oppilaat sekä 3. vuosiluokan erityisen tuen oppilaat.

Ap-ip-toimintasuunnitelman valtakunnalliset perusteet on annettu vuonna 2011 (Opetushallituksen määräykset ja ohjeet 2011:11) ja toimintaa sääntelevät säädökset ovat perusopetuslain 8 a luvussa (48 a § - 48 f §). Nämä löytyvät OPH:n verkkosivujen kautta os. <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/aamu-ja-iltapaivatoiminta>

Paimion kaupungin voimassaoleva koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan (ap-ip) toimintasuunnitelma on hyväksytty koulutuslautakunnassa 2.2.2016 § 4. Ko. hyväksymiskäsittelyn pöytäkirjanote on esityslistan oheismateriaalina.

Jos kunta järjestää ap-ip-toimintaa, se saa tähän valtionosuusrahoitusta, joka kattaa osan kustannuksista. Asiakkailta peritään toimintaan osallistumisesta kuukausimaksua, jonka perusteista säädetään perusopetuslain 48 f §:ssä. Kunta päättää aamu- ja iltapäivätoiminnasta perittävien kuukausimaksujen määrästä. Maksu saa perusopetuslain mukaisesti olla 570 tunnin osalta enintään 120 euroa ja 760 tunnin osalta enintään 160 euroa.

570 tuntia tarkoittaa ap-ip-toiminnan järjestettyä laajuutta enintään 3 tuntia/koulupäivä (3 h/koulupäivä x 190 koulupäivää = 570 h) ja 760

tunnin laajuus tarkoittaa mahdollisuutta osallistua ap-ip-toimintaan enintään 4 tuntia/koulupäivä.

Aamupäivätoimintaa järjestetään Paimiossa klo 7-10 eli laajuus on 570 tunnin mukainen. Iltapäivätoimintaa järjestetään Hanhijoen, Jokelan ja Kriivarin kouluissa klo 13-16 (570 tunnin mukainen) ja Vistan koulun toimipaikassa klo 13-17 (760 tunnin mukainen).

Paimiossa tällä hetkellä perittävät ap-ip-kuukausimaksut ovat

- aamupäivätoiminta 60 €/kk
- klo 13-16 iltapäivätoiminta 80 €/kk
- klo 13-17 iltapäivätoiminta 100 €/kk

Maksu voidaan perusopetuslain mukaan periä jokaiselta sellaiselta kuukaudelta, jona lapsi osallistuu aamu- tai iltapäivätoimintaan. Maksu sisältää toiminnassa tarjottavan välipalan, ja myös toiminnassa sattuneen tapaturman hoito on lapselle maksutonta.

Jos aamu- ja iltapäivätoimintaa annetaan enintään 10 päivänä kuukaudessa, peritään vain puolet maksusta (käytännössä kesäkuu, jos lukuvuosi jatkuu kesäkuun puolelle). Maksusta peritään lain mukaan vain puolet silloin, kun lapsi ei sairautensa vuoksi voi kalenterikuukauden aikana osallistua aamu- ja iltapäivätoimintaan yli 10 päivänä kuukaudessa. Jos sairaudesta aiheutuva poissaolo kestää koko kalenterikuukauden, maksua ei tällöin peritä lainkaan. Jos lapsi ei muusta syystä kuin sairauden vuoksi osallistu toimintaan koko kalenterikuukautena, maksuna peritään tällöin puolet kuukausimaksusta. Ap-ip-toimintaan osallistumisesta ei voida periä muita maksuja. Ap-ip-toiminnan kuukausimaksu on lain mukaan myös jätettävä perimättä tai sitä on alennettava, jos huoltajan elatusvelvollisuus, toimeentuloedellytykset tai huollolliset näkökohdat huomioon ottaen siihen on syytä.

Nykyiset taksat ovat Paimiossa olleet voimassa muuttumattomina jo kahdeksatta lukuvuotta eli 1.8.2016 alkaen. Hinnat olisi lain perusteella mahdollista korottaa aamupäivätoiminnassa enintään kaksinkertaiseksi (120 €/kk), klo 13-16 ip-toiminnan osalta 1,5-kertaiseksi (120 €/kk) ja klo 13-17 ip-toiminnan osalta 1,6-kertaiseksi (160 €/kk).

Yleinen elinkustannusindeksi (julkaisija Tilastokeskus) on edellisestä hinnankorotuspäätöksen tekemisen ajankohdasta (helmikuu 2016) lokakuuhun 2023 kasvanut 22 % (indeksin pisteluvun muutos 1900 > 2318). Tämän mukaisesti ap-ip-toiminnan kuukausimaksuihin voidaan harkita hinnantarkistuksia. Tarkalleen indeksimuutoksen mukaiset taksat olisivat 73,20 €/kk, 97,60 €/kk sekä 122 €/kk.

Ap-ip-toiminnan koordinoinnista vastaa sivistyspalveluiden palvelusihteeri, joka tekee päätökset toimintapaikan osoittamisesta ja kuukausimaksun määräämisestä tai maksun alentamisesta tai siitä vapauttamisesta (Paimion hallintosääntö 24.8 § kohdat 1 ja 2).

Palvelusihteeri ja sivistysjohtaja ovat valmistelleet päivitystä ap-ip-toimintasuunnitelmaan ja palvelusihteeri esittelee luonnoksen suunnitelmasta kokouksessa. Oheismateriaalina on myös kooste Varsinais-Suomen kunnissa perittävistä ap-ip-toiminnan kuukausimaksuista.

Esittelijä: Sivistysjohtaja Lumiainen Jyrki

Päätösehdotus: Koulutuslautakunta päättää hyväksyä esitetyn luonnoksen koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelmasta lähetettäväksi lausuntokierrokselle. Lausuntoon on kaikilla halukkailla mahdollisuus lausua mielipiteensä 11.1.2024 mennessä. Lausunnoissa pyydetään erikseen ottamaan kantaa myös toiminnasta perittävän kuukausimaksun suuruuteen. Toimintasuunnitelman käsittelyä jatketaan lausuntojen pohjalta koulutuslautakunnan seuraavassa kokouksessa 19.1.2024.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.

Asiantuntijana paikalla ollut palveluohjaaja Ennin Ala-Myöntäjä poistui pykälän käsittelyn jälkeen.

Koulutuslautakunta 19.01.2024 § 6

Tiivistelmä: Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma esitetään hyväksyttäväksi ja voimaan 1.8.2024 alkaen, kuitenkin niin että toimintaan osallistumista sekä kuukausimaksuja koskevat päätökset tehdään tämän uuden suunnitelman mukaisina jo ennen voimaantulusta silloin, kun päätökset koskevat 1.8.2024 tai sen jälkeen järjestettävää toimintaa.

Valmistelija/lisätietoja antaa:

palvelusihteeri Enni Ala-Myöntäjä, p. 02 474 5101
sivistysjohtaja Jyrki Lumiainen, p. 02 474 5311

Lausuntokierroksella saatiin lausunnot seuraavilta tahoilta:

- Kriivarin koulun oppilaskunta
- Kriivarin koulun vanhempainyhdistys
- Paimion nuorisovaltuusto
- Vistan koulun vanhempainyhdistys

Saaduista lausunnoista kahteen on perusteltua antaa vastaus.

- Nuorisovaltuuston huoli siitä, voisiko luoda toimintasuunnitelman sellaisen tilanteen varalle, jossa huoltaja ei nouda lasta iltapäivätoiminnasta siihen mennessä kun henkilöstön työaika päättyy: kyseessä on kouluikäisille lapsille suunnattu vapaaehtoinen toiminta. Koululaiset saavat koulupäivän jälkeenkin lähteä itsenäisesti kulkemaan koulusta kotiin, joten myös iltapäivätoimintaan osallistuva oppilas voi samalla tavalla lähteä kulkemaan itsenäisesti kotiin. Huoltajan tehtävä on ohjeistaa lapsensa, miten hänen tulee toimia silloin, jos huoltaja ei saavu

hakemaan lasta silloin kuin on sovittu (esim. jos lapsi asuu kaukana iltapäivätoimintapaikasta ja on autokyydin varassa).

Poikkeustilanteissa jos esim. keliolosuhteet tai erityislapsen tarve jatkuvaan aikuisen valvontaan edellyttää, ettei lasta voi jättää yksin, iltapäivätoiminnan henkilöstö ratkaisee tilanteen tapauskohtaisesti ja huolehtii siitä, että tilanne on lapselle turvallinen. Jos lapsen huoltajia ei tavoiteta, tarvittaessa otetaan yhteys sosiaalipäivystykseen.

- Vistan koulun vanhempainyhdistyksen kannanotto maksujen korottamista vastaan: kyseessä ei ole subjektiivisten oikeuksien piiriin kuuluvasta palvelusta, johon osallistuminen pitää kaikille turvata, vaan toiminnasta, johon osallistuminen on täysin vapaaehtoista. Perusopetuslain 48 f § 4 momentti sekä ap-ip-toimintasuunnitelma antavat mahdollisuuden maksun perimättä jättämiseen, jos toimeentuloedellytykset huomioon ottaen siihen on syytä. Paimion kaupungin puolesta on mahdollista myös toimia kuten aiemminkin, eli lapsiperhepalveluissa sosiaalityöntekijä tekee päätöksen maksuttomasta aamu- ja/tai iltapäivätoiminnasta, jos tähän katsotaan olevan toimeentulon ja/tai lapsen kasvun ja kehityksen kannalta tarvetta. Tällöin koululaisten aamu- tai iltapäivätoiminnan kuukausimaksu laskutetaan hyvinvointialueelta eikä asiakkaalta.

Suunnitelmaan on lausuntokierroksen kommenttien perusteella tehty pieniä tarkistuksia sekä täsmennetty valintaperusteita ja hakemusten käsittelyä suhteessa siihen, onko paikkaa haettu hakuajan puitteissa vai vasta sen jälkeen. Lisäksi on todettu vapaaehtoiseen toimintaan osallistumisen sekä maksuttoman koulukuljetusoikeuden välistä suhdetta ja kotoa aamupäivätoimintaan kulkemiseen sekä ap-toiminnasta kouluun kuljettamista koskevia linjauksia.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistumisen kuukausimaksuiksi esitetään suunnitelmassa:

- ap-toiminta klo 7-10: 75 €/kk
- ip-toiminta klo 13-16 (muut koulut paitsi Vistan koulu): 100 €/kk
- ip-toiminta klo 13-17 (Vistan koulu): 120 €/kk

Muokattu suunnitelma on liitteenä. Se esitetään lautakunnan hyväksyttäväksi, ja astumaan voimaan 1.8.2024 alkaen. Suunnitelman mukaisia päätöksiä noudatetaan kuitenkin jo koulutuslautakunnan päätöksen jälkeen silloin, kun tehdään päätöksiä, jotka koskevat 1.8.2024 tai sen jälkeen alkavaan koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistumista sekä sitä koskevia kuukausimaksuja.

Esittelijä: Sivistysjohtaja Lumiainen Jyrki

Päätösehdotus: Koulutuslautakunta päättää hyväksyä koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelman liitteen mukaisena. Suunnitelma astuu voimaan 1.8.2024 alkaen ja sitä noudatetaan koulutuslautakunnan päätöksen jälkeen, kun tehdään päätöksiä, jotka koskevat 1.8.2024 tai sen jälkeen alkavaan koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistumista sekä kuukausimaksuja.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.

Koulutuslautakunta 24.09.2024 § 89
805/12.00.01.04/2023

Tiivistelmä: Kuntatalouden kiristyneessä tilanteessa lautakuntien edellytetään tasapainottavan talouttaan mm. tarkastelemalla kriittisesti omia toimintojaan ja perusteellisesti pohtimalla, miten lakisääteisiä palveluja voidaan tuottaa nykyistä tehokkaammin ja taloudellisemmin, sekä millä laatutasolla palveluita tuotetaan. Lautakunnalle esitetään, että koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnasta perittävät asiakasmaksut nostetaan perusopetuslaissa määritellylle enimmäistasolle vastaavasti kuin varhaiskasvatuksessakin peritään asiakasmaksuja lain mukaisten enimmäistaksojen mukaisesti. Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan muihin maksuperusteisiin sekä mahdollisuuteen saada vapautus asiakasmaksusta ei esitetä muutoksia.

Valmistelija/lisätietoja antaa:

sivistysjohtaja Jyrki Lumiainen, p. 02 474 5311

Koulutuslautakunnan talousarvion valmistelussa on kaupunginhallituksen päätöksellään 21.8.2024 § 193 antamien ohjeiden mukaisesti tarkasteltu lautakunnan alaisia toimintoja, mahdollisuuksia tuottaa palveluita tehokkaammin ja taloudellisemmin, sekä mietitty palveluiden laatutasoa.

Lautakunnan vastuulla olevista palveluista koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta on palvelumuoto, jonka järjestämiseen kaupungilla ei ole lakisääteistä velvollisuutta. Kyseessä on ohjatusta koululaisten vapaa-ajanviettomahdollisuudesta, jonka tarjoamiseen kunnissa on tehty erilaisia ratkaisuja. Jossakin kunnissa ko. palveluita ei tarjota niin laajasti kuin Paimiossa. Jos toimintaa järjestetään, sitä sääntelee perusopetuslain 8 a luvun pykälät 48 a – 48 f sekä Opetushallituksen antamat toiminnan perusteet (OPH:n määräykset ja ohjeet 2011:1).

Paimiossa aamupäivätoimintaa järjestää avustettuna toimintana MLL Paimion paikallisyhdistys. Toimintaa järjestetään Perhetalo Hattarassa kolme tuntia päivässä (klo 7-10) eli 570 tuntia lukuvuodessa, ja toimintaan voivat hakeutua kaikkien Paimion peruskoulujen oppilaat. Aamupäivätoiminnasta kuukausimaksuna peritään 75 €/kk. Perusopetuslain 48 f §:n mukainen enimmäistaksa voi olla 120 €/kk eli korotusvaraa on 45 €/kk.

Koululaisten iltapäivätoimintaa kaupunki järjestää omana toimintana kaikissa neljässä peruskoulussa. Vistan koulussa toimintaa järjestetään neljä tuntia päivässä (klo 13-17) eli 760 tuntia lukuvuodessa, ja kolmen muun koulun yhteydessä klo 13-16 eli 570 tuntia lukuvuodessa. Kaikkien koulujen oppilaat voivat hakea toimintapaikkaa mistä tahansa toimipaikasta. Klo 13-16 järjestettävän iltapäivätoiminnan kuukausimaksuna peritään 100 €/kk

ja klo 13-17 järjestettävästä toiminnasta 120 €/kk. Korotusvaraa klo 13-16 järjestettävän toiminnan maksussa on 20 €/kk. Vistan koulussa järjestettävän iltapäivätoiminnan osalta kuukausimaksu voisi lain mukaan olla 160 €/kk.

Perusopetuslaissa määriteltyjä enimmäistaksoja on korotettu lainsäädännössä viimeksi 1.8.2016 alkaen, joten Paimiossa on tarjottu pitkään mahdollisuus osallistua aamu- ja iltapäivätoimintaan selvästi laissa määriteltyjä taksoja edullisemmalla hinnalla. Vuoden 2016 rahan arvo 160 € summalta vastaisi vuoden 2023 tasossa noin 192 euroa ja 120 € summa vastaisi noin 144 euroa. Laissa säädetyt enimmäistaksat ovat tulleet suhteellisesti edullisemmiksi palveluiden käyttäjille, kun lakisääteisiä enimmäistaksoja ei ole korotettu.

Koululaisten aamupäivätoiminnan asiakasmaksut menevät toimintaa järjestävälle MLL Paimion paikallisyhdistykselle, joka anoo myös erikseen kaupungilta toiminta-avustusta omaan toimintaansa. Kaupungin omalla päätöksellä MLL Paimion paikallisyhdistyksen rahoitusta voidaan tukea tekemällä päätös kuukausimaksujen korotuksesta. Ap-toimintaan osallistuvia lapsia on tällä hetkellä yhdeksän. Taksan korotuksella (sillä laskentaolettamalla, että hinnankorotus koskee kaikkia lapsia), vuosittainen lisätulo olisi noin 3800 euroa. Yhden lapsen osalta vuosikustannus kasvaisi 427,50 eurolla, mikä tarkoittaa 75 senttiä per tunti.

Koululaisten iltapäivätoimintaan osallistuvia lapsia on tällä hetkellä neljässä yksikössä yhteensä 104. Yksikkökohtaisesti osallistujamäärän vaihteluväli on 22 – 36 lasta. Taksan korotuksella (sillä laskentaolettamalla, että hinnankorotus koskee kaikkia lapsia), vuosittainen lisätulo olisi noin 24 000 euroa. Koska maksusta on mahdollisuus saada myös maksuvapautus, iltapäivätoiminnan asiakasmaksuihin tulisi arviolta noin 23 000 euron vuotuinen lisätulo. Tämä vaikuttaisi kaupungin talouden nettokustannuksiin.

Taksojen korotuksella lakisääteiseen maksimiin ei arvioida olevan vaikutusta pienituloisten ja taloudellisesti heikoimmassa asemassa olevien perheiden lasten osalta, koska perusopetuslain 48 f § 4 momentti antaa mahdollisuuden myöntää tarvittaessa vapautus kuukausimaksusta.

Kaupungin talouden tasapainottamiseksi yhtenä mahdollisuutena olisi mahdollista harkita myös koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan lakkauttamista kokonaan. Tästä toimenpiteestä aiheutuva nettokustannussäästö olisi sekä asiakasmaksu- että valtionosuustulojen poistumisen ja kustannussäästöjen (palkkamenot ja välipalat) noin 75 000 € vuodessa. Toimintaa voidaan kuitenkin pitää perheiden kannalta tärkeänä mahdollisuutena järjestellä pienimpien koululaisten koulupäivien arkea niin, että lapsilla on mahdollisuus turvalliseen ja ohjattuun toimintaan koulupäivien ulkopuolisena aikana, jos tähän on tarvetta. Iltapäivätoiminnan lopettamisen myötä osalla koulunkäynninohjaajista työ muuttuisi kokopäivätyöstä osa-aikatyöksi, eikä ohjaajille olisi enää tarjota mahdollisuutta

kokopäivätyöhön. Tämä vaikeuttaisi myös ohjaajien rekrytointia. Kaupungin talouden tasapainottamiseksi parempi vaihtoehto on laskea ei-pakollisesti järjestettävän palvelun laatutasoa hinnankorotuksella. Tällöin varsinaiseen lapsille annettavaan palveluun ei sisällöllisesti tule muutosta nykytilanteeseen.

Nyt esitettävä kuukausimaksujen korotus on ainoa muutos, jota Paimion kaupungin koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelmasta nyt esitetään muutettavaksi.

Esittelijä:

Sivistysjohtaja Lumiainen Jyrki

Päätösehdotus:

Koulutuslautakunta päättää talouden tasapainottamistoimena esittää koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistumisesta asiakkailta perittävien kuukausimaksujen nostamista perusopetuslaissa määritellylle enimmäistasolle. Muuten maksuperusteet sekä mahdollisuus maksuvapautukseen säilyisivät ennallaan. Esitys liittyy vuoden 2025 talousarvioon, joten ennen lopullista päätöstä toimintasuunnitelman muuttamisesta asiakasmaksujen osalta annetaan mahdollisuus lausua asiasta mielipiteensä sekä pyydetään lausunnot vastaavalla tavalla kuin edellisellä kerralla aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelmaa muutettaessa. Asian käsittelyä jatketaan koulutuslautakunnassa sen jälkeen, kun valtuusto on päättänyt vuoden 2025 talousarviosta.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.